

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

Cauze penale

FIȘĂ TEMATICĂ

**privind infracțiunile de corupție și conexe corupției
(art. 324-332 Cod penal)**

10 iulie 2026

**Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare
juridică și individualizarea pedepselor**

CUPRINS:

I. Considerații generale despre examinarea cauzelor de corupție	2
1.1. Prioritizarea și celeritatea examinării acestei categorii de cauze	3
1.2. Probatoriul	4
II. Încadrarea juridică a faptelor	10
2.1. Aspecte comune	10
2.2. Coruperea pasivă (art. 324 Cod penal)	14
2.3. Coruperea activă (art. 325 Cod penal)	17
2.4. Traficul de influență (art. 326 Cod penal)	18
2.5. Abuzul de putere sau de serviciu (art. 327 Cod penal)	20
2.6. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 Cod penal)	23
2.7. Neglijența în serviciu (art. 329 Cod penal)	26
2.8. Falsul în acte publice (art. 332 Cod penal)	26
III. Pedepsele pentru corupție	27
IV. Acțiunea civilă și confiscarea	31
4.1. Acțiunea civilă	31
4.2. Confiscarea specială	31
4.2. Confiscarea extinsă	32

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

I. Considerații generale despre examinarea cauzelor de corupție

1. Capitolul XV din Partea specială a Codului penal reglementează infracțiunile contra bunei desfășurări a activității în sfera publică. Aceste infracțiuni se împart în două categorii: de corupție (art. 324-326¹) și conexe corupției (art. 327-332). Pentru comoditate, în continuare va fi utilizată „cauzele de corupție” ca desemnând ambele aceste categorii.

2. Pentru a facilita investigarea și examinarea în instanța de judecată a cauzelor de corupție, precum și pentru a descuraja acest fenomen, în ultimii ani au fost efectuate câteva modificări legislative. Prin Legea nr. [220/2023](#) și Legea nr. [136/2024](#), laturile obiective ale unor infracțiuni de corupție au fost clarificate, au fost introduse pedepse mai aspre și incriminate faptele de corupție politică. Prin Legea nr. [245/2023](#), Codul de procedură penală a fost modificat, menționând că cauzele de corupție sunt investigate și examinate cu prioritate.

3. În paralel, prin Legea nr. [64/2023](#) a fost modificată competența CSJ, iar prin Legea nr. [246/2023](#) a fost reconfigurată procedura de examinare a recursului de către CSJ.

4. În contextul modificărilor legislative din anii 2023–2025 și al practicii judiciare recente, a apărut necesitatea elaborării prezentei fișe tematice. Fișa tematică se bazează pe jurisprudența Curții Supreme de Justiție din perioada 01 iulie 2024 - 30 iunie 2026. În această perioadă, CSJ a adoptat soluții finale în peste 150 de cauze de corupție.

5. Fișa analizează jurisprudența privind infracțiunile prevăzute la art. 324–329 și art. 332 Cod penal. Infracțiunile prevăzute la art. 330¹–330² Cod penal nu sunt abordate, deoarece CSJ nu a adoptat hotărâri în această materie.

6. Jurisprudența analizată în această fișă tematică evidențiază următoarele tendințe în practica CSJ:

- a. prioritate în examinare - în pofida numărului mare de cauze pendinte, cauzele de corupție sunt examinate în practică de CSJ cu prioritate absolută;
- b. examinarea meticuloasă a probatoriului - chiar dacă acesta nu este rolul său de bază, iar numărul vacanțelor funcțiilor de judecător este mare, CSJ analizează cu o deosebită atenție aprecierea probatoriului în cauzele de corupție. Chiar și hotărârile în cauzele inadmisibile sunt motivate mai detaliat decât ar fi fost suficient în mod obișnuit, pentru a oferi o mai bună înțelegere a standardelor și practicii CSJ. Un număr mare de hotărâri judecătorești în cauzele de corupție au fost casate de CSJ, deoarece se bazau pe o apreciere vădit nerezonabilă a mijloacelor de probă, în special a înregistrărilor;
- c. claritate în aplicarea normelor de procedură - au fost clarificate majoritatea aspectelor de principiu la examinarea cauzelor de corupție, inclusiv elaborate fișe tematice menite să faciliteze investigarea și examinarea acestora;
- d. reticență în trimiterea cauzelor la rejudecare - spre deosebire de practica predominantă până în 30 iunie 2024, în ultimii 2 ani CSJ nu a trimis cauze de

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

corupție la rejudecare. Dacă situația o impune, CSJ convoacă părțile în ședință și reapreciază singură probele. Ea adoptă soluția irevocabilă pe caz, chiar și diferită de cea a ambelor instanțe inferioare, atât în sensul achitării cât și a condamnării;

- e. eficiența pedepselor aplicate - motivarea hotărârilor CSJ în ceea ce privește pedepsele aplicate în cauzele de corupție este mai explicită decât ar putea fi, pentru a facilita înțelegerea standardelor CSJ. CSJ a explicat corelarea dintre cele câteva pedepse obligatorii prevăzute de lege pentru majoritatea cauzelor de corupție. De asemenea, CSJ a condamnat la perioade lungi de detenție și amenzi maxime sau aproape de maxim persoanele care au comis fapte de corupție agravată, în special persoanele care aveau sarcina de a combate fenomenul infracțional.

1.1. Prioritizarea și celeritatea examinării acestei categorii de cauze

7. Începând cu 22 august 2023, legea prevede că cauzele de corupție urmează a fi examinate de către instanțele judecătorești cu prioritate. Prioritizarea examinării cauzelor de corupție este determinată și de impactul acestei categorii de infracțiuni asupra funcționării autorităților publice și a încrederii societății în actul de justiție. Examinarea îndelungată a acestor cauze poate crea percepția publică de tergiversare a cauzelor date, duce la intervenirea termenului de prescripție și poate alimenta aparența de impunitate.

8. CSJ examinează cu maximă prudență cererile de strămutare a acestei categorii de cauze. Strămutarea poate avea loc doar dacă prin aceasta se poate obține soluționarea obiectivă, rapidă, completă și se asigură desfășurarea normală a procesului. În caz contrar, ea poate duce doar la tergiversarea examinării (încheierile nr. [1cs-67/25](#), § 7, nr. [1cs-627/24](#), § 15 și nr. [1cs-20/26](#), § 11). În cauzele nr. [1cs-419/24](#), § 8 și nr. [1cs-101/2025](#), § 10, CSJ a respins stramutarea cauzelor de corupție de la Judecătoria Chișinău și a explicat că localizarea probelor sau a participanților la proces într-o altă localitate nu justifică, prin ea însăși, strămutarea. Existența judecătorilor specializați în materie de corupție din cadrul Judecătoriei Chișinău ar trebui să asigure o examinare mai promptă și calitativă a cauzei (încheierea nr. [1cs-140/25](#), § 8).

9. Conform modificărilor legislative în vigoare din 01 septembrie 2023, rejudecarea poate fi dispusă o singură dată. Această regulă se aplică și cauzelor remise la rejudecare până la această dată (Avizul consultativ nr. [1avc-5/25](#), § 7). Din 01 septembrie 2023, regula este soluționarea cauzei de către CSJ, iar rejudecarea este excepția (încheierea nr. [1ra-1737/22](#), § 30), chiar dacă cauza nu a fost trimisă anterior la rejudecare. Instituirea acestei reguli are drept scop reducerea duratei examinării cauzelor, evitarea creșterii sarcinii de muncă a curților de apel și evitarea intervenirii termenului de prescripție.

10. Dispunerea rejudecării este condiționată de imposibilitatea înlăturării erorii constatate de CSJ. CSJ a explicat că, atunci când cauza implică un număr limitat de persoane care trebuie audiate și nu este necesară numirea unei expertize, eroarea

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

judiciară poate fi remediată în recurs, fără trimiterea cauzei la rejudecare (decizia nr. [1ra-783/24](#), § 71). Rejudecarea nu va putea fi dispusă nici când CSJ subscrbe argumentelor și concluziilor instanțelor de apel în ceea ce privește constatarea faptei, iar motivul admiterii recursului este unul de drept (decizia nr. [1ra-652/25](#), §§ 48-50). În schimb, necesitatea administrării unui probatoriu complex sau a reevaluării nemijlocite a declarațiilor unui număr mare de persoane poate determina trimiterea cauzei la rejudecare în curtea de apel (decizia nr. [1ra-366/23](#), § 75).

11. Instanța de judecată urmează să ia toate măsurile de diligență pentru a soluționa cauza astfel încât să nu admită expirarea prescripției (încheierile nr. [1cs-5/25](#), § 13 și nr. [1cs-218/25](#), § 10). Pentru a-și onora corespunzător îndatoririle, judecătorii din judecătoria trebuie să ofere un interval de timp suficient și pentru examinarea apelului (decizia nr. [1ra-1332/23](#), § 39 și încheierea nr. [1cs-19/25](#), § 11).

1.2. Probatoriul

a. provocarea la comiterea infracțiunii

12. Provocarea la comiterea infracțiunii este un temei de achitare, deoarece lipsesc elementele infracțiunii (intenția directă). Deși art. 94 alin. (1) pct. 11) Cod de procedură penală prevede că provocarea este și un temei de inadmisibilitate a probelor, această normă cu greu poate fi aplicată în practică. Constatarea provocării nu presupune analiza unei singure probe, ci un proces complex menit să stabilească intenția acuzatului, în baza tuturor probelor cauzei (decizia nr. [1ra-312/25](#), § 66).

13. În decizia nr. [1ra-312/25](#), §§ 54 și 59–63, CSJ a subliniat aspectele care trebuie analizate cumulativ atunci când este invocată provocarea:

- (a) verificarea informațiilor anterioare privind implicarea persoanei în activități infracționale și predispoziția acesteia de a comite infracțiunea;
- (b) comportamentul autorităților și al agenților implicați în documentarea faptei, pentru a stabili dacă aceștia au avut un rol pasiv sau au determinat comiterea faptei; și
- (c) garanțiile procedurale oferite apărării pentru a-și fundamenta versiunea cu privire la provocare.

14. Simpla utilizare a agenților sub acoperire, implicarea denunțatorului, sau intenția inculpatului de a denunța ulterior fapta, nu sunt suficiente pentru a constata provocarea, atunci când probele confirmă că autoritățile au avut un rol pasiv și au „însoțit” inculpatul la comiterea infracțiunii (cauzele nr. [1ra-842/23](#) §§ 50-51, [1ra-1111/23](#) § 41 și [1ra-885/24](#) §§ 52-53).

15. Crearea, cu implicarea agenților sub acoperire, a unor condiții care să demascheze comportamentul infracțional al suspectului, precum prezentarea dosarelor incomplete, sau solicitarea unor documente de care agentul sub acoperire

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

nu are nevoie, nu echivalează cu incitare la comiterea infracțiunii. Prima ofertă din partea agentului nu încalcă rolul pasiv al acestuia. Este totuși inadmisibil ca agentul să continue ofertele atunci când suspectul refuză în mod clar prima ofertă. Într-o cauză de corupere pasivă, prima instanță și instanța de apel au înțeles eronat acest aspect, considerând că solicitarea unor certificate fitosanitare de care nu avea nevoie agentul sub acoperire reprezintă o provocare. În această parte, urmează a fi făcută o distincție între o persoană care întreprinde aceste acțiuni din inițiativă proprie, fapt inadmisibil (vezi hot. CtEDO [Sandu v. Moldova](#), § 32, 2014), și cea care deja acționează ca agent sub acoperire, pentru a documenta a persoana despre care există informații că a fost implicată în activități criminale similare și este predispusă să comită infracțiunea (decizia nr. [1ra-312/25](#), § 69).

16. Într-o hotărâre de referință, CSJ a constatat existența provocării doar în privința unuia dintre cele patru episoade imputate, deoarece, înainte de intervenția autorităților, nu existau informații preliminare suficiente privind predispoziția inculpatului de a comite infracțiunea de corupere pasivă. În schimb, documentarea primului episod a furnizat autorităților informații suficiente pentru justificarea măsurilor speciale de investigație în privința celorlalte trei episoade (cauza nr. [1ra-312/2025](#) §§ 59–66). În același timp, în cauza nr. [1ra-1692/23](#), §§ 58-62, CSJ a dispus achitarea, deoarece remiterea banilor a fost rezultatul unei provocări din partea agentului statului. Organul de urmărire penală nu dispunea de informații preliminare privind implicarea inculpatului în fapte de corupție, iar comportamentul ofițerului de poliție nu a fost unul pasiv. Acesta a inițiat și a menținut contactul cu inculpatul, a amânat nejustificat aplicarea procedurii contravenționale și a orientat discuțiile spre remiterea banilor. Curtea a concluzionat că nu s-a demonstrat că inculpatul ar fi oferit remunerația ilicită independent de conduita ofițerului de poliție.

b. nulitatea actelor de procedură și admisibilitatea probelor

17. Încălcările normelor de procedură la efectuarea sau cercetarea înregistrărilor la etapa urmăririi penale constituie, de regulă, motive de nulitate relativă și trebuie invocate în termenele prevăzute de lege. Nulitățile relative permit, în anumite circumstanțe, refacerea actului procedural anulat (încheierea nr. [1ra-885/24](#), § 41). Anume din acest motiv, art. 251² Cod de procedură penală prevede că neinvocarea lor până la terminarea urmăririi penale, atrage decăderea din dreptul de a le invoca ulterior (decizia nr. [1ra-126/24](#), § 47).

18. Trebuie făcută distincția dintre nulitatea actelor procedurale și inadmisibilitatea probelor. Probele nu devin inadmisibile doar pentru că au fost colectate și fixate de un organ de urmărire penală lipsit de competență materială, dacă acestea pot fi administrate și cercetate nemijlocit la faza judecării cauzei (decizia nr. [1ra-1815/23](#) §§ 32–33).

19. Probele nu pot fi considerate inadmisibile în lipsa unui temei de inadmisibilitate prevăzut de art. 94 Cod de procedură penală (decizia nr. [1ra-65/25](#) §§ 55-56). După cum prevede art. 94 alin. (2), încălcarea procedurii la

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

administrarea probelor atrage inadmisibilitatea probei pe temeiul menționat la art. 94 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală doar dacă au putut influența autenticitatea informației care rezultă din probă. Neregularitățile de ordin formal privind constituirea grupului de urmărire penală, consemnarea rezultatelor măsurilor speciale de investigație, sau identificarea executanților acestora, nu au fost considerate suficiente pentru a constata inadmisibilitatea probei (încheierea nr. [1ra-885/24](#), §§ 44-49).

20. Utilizarea rezultatelor măsurilor speciale de investigație într-o cauză disjunctă ulterior din dosarul în care acestea au fost autorizate este admisibilă fără vreo autorizare suplimentară din partea judecătorului de instrucție (decizia nr. [1ra-347/24](#) §§ 62-65). Sunt admisibile și înregistrările efectuate de persoane private înainte de pornirea urmăririi penale, în scop de autoprotecție, atunci când acest lucru poate fi considerat în mod rezonabil necesar (decizia nr. [1ra-1280/23](#) § 38; încheierea nr. [1ra-885/24](#), §§ 52-54). Sunt admisibile și înregistrările video efectuate de inspectorii de patrulare în exercitarea atribuțiilor de serviciu pentru documentarea oferirii de mită, în lipsa temeiurilor de inadmisibilitate prevăzute de art. 94 Cod de procedură penală (decizia nr. [1ra-65/25](#), §§ 55-56).

21. CSJ a confirmat, de asemenea, admisibilitatea datelor de localizare GPS obținute de la dispozitive instalate de angajator în scopuri administrative și de control intern, când acestea nu au fost utilizate de organul de urmărire penală ca măsuri speciale (încheierea nr. [1ra-1527/23](#), § 40).

22. Într-o altă cauză, instanța de fond și cea de apel au refuzat să accepte ca probă rezultatele cercetării automobilului poliției, motivând lipsa acordului proprietarului și absența autorizării de către judecătorul de instrucție. Ele au considerat insuficient acordul polițistului care avea în posesie automobilul și s-au bazat pe art. 118 alin. (2) Cod de procedură penală. CSJ nu a fost de acord cu această interpretare, arătând că norma invocată se referă la acordul „proprietarului sau al posesorului” și vizează în principal cercetarea domiciliilor sau încăperilor, pentru protecția vieții private. Un automobil de serviciu al poliției nu poate fi asimilat unei încăperi, iar solicitarea autorizării judiciare pentru cercetarea acestuia, în contextul investigării faptelor de corupție, este excesivă, deoarece automobilul aparține statului (încheierea nr. [1ra-497/23](#), § 29). În cauza [1ra-384/24](#), § 22, CSJ a reiterat această interpretare.

23. Declarațiile unui martor audiat în condițiile art. 109 Cod de procedură penală, pot fi citite și utilizate în faza judecării cauzei atunci când prezența martorului în instanță este greu de asigurat, cu condiția ca apărării să-i fi fost asigurată posibilitatea efectivă de a-l interoga (decizia nr. [1ra-735/23](#), § 43). Art. 389 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală nu instituie o excludere automată a declarațiilor martorilor audiați prin comisie rogatorie. Atunci când apărării i-a fost asigurată posibilitatea de a adresa întrebări martorilor, instanța este obligată să aprecieze aceste declarații în coroborare cu ansamblul probelor administrate, prin verificarea fiabilității și concordanței lor cu celelalte probe. Înlăturarea declarațiilor martorilor obținute prin comisii rogatorii, când apărarea a putut adresa

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

întrebări martorului, echivalează cu o apreciere vădit nerezonabilă a probelor (decizia nr. [1ra-211/24](#), §§ 55-59). Art. 371 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală permite citirea declarațiilor date anterior atunci când, în faza urmăririi penale, a fost efectuată confruntarea dintre martor și învinuit, iar martorul se află în imposibilitate absolută de a se prezenta în instanță. Simpla aflare a martorului peste hotare nu constituie o asemenea imposibilitate (decizia nr. [1ra-312/2025](#), § 59)

24. Audierea, în calitate de martor, a unui coacuzat condamnat printr-o sentință pronunțată într-o procedură separată, inclusiv în procedura simplificată, este admisibilă, fapt menționat expres în art. 364¹ alin. (12) Cod de procedură penală. Declarațiile acestuia nu beneficiază de o valoare probatorie prestabilită și trebuie evaluate în coroborare cu ansamblul probelor administrate (încheierea nr. [1ra-674/24](#) §§ 47-48). Sentința de condamnare pronunțată în cauza coacuzatului de asemenea nu are o valoare probantă în cauza examinată ulterior și nu poate servi, prin ea însăși, drept probă a vinovăției. În cauza examinată ulterior, probele trebuie administrate și examinate nemijlocit, într-o procedură contradictorie (decizia nr. [1ra-347/24](#), § 61).

25. Protecția secretului profesional dintre avocat și client nu exclude investigarea penală a faptelor avocatului, atunci când acesta este suspectat de comiterea unei infrațiuni. Existența unui contract de asistență juridică, a unui mandat avocațial, sau a unor documente de plată, nu exclude automat că sumele au fost pretinse pentru exercitarea unei influențe promise. Documentele aferente raportului de asistență juridică pot constitui un paravan pentru activitatea infracțională, iar delimitarea dintre onorariul avocațial și obiectul traficului de influență se realizează pe baza ansamblului probelor administrate, inclusiv a declarațiilor martorilor și a înregistrărilor convorbirilor. O atenție deosebită urmează a fi acordată declarațiilor înregistrate ale avocatului (decizia nr. [1ra-735/23](#) §§ 44-45; nr. [1ra-1137/24](#), §§ 74-76).

c. aprecierea probatoriului

26. În cauzele de corupție, caracterizate frecvent printr-un grad ridicat de disimulare, CSJ a evidențiat importanța probelor obiective, precum înregistrările audio-video, documentele și celelalte mijloace materiale de probă, care, spre deosebire de probele testimoniale, sunt mai puțin susceptibile de a fi influențate de factori subiectivi sau de trecerea timpului. Într-o cauză, CSJ a menționat că înregistrarea video efectuată de agentul de patrulare este cea mai credibilă formă de documentare a abaterilor rutiere și reprezintă o procedură standard de documentare a oferirii de mită, când incidentul survine pe neașteptate (decizia nr. [1ra-65/25](#), § 55).

27. Înregistrările trebuie descrise și analizate în cuprinsul hotărârii, în coroborare cu ansamblul materialului probator. Urmează a fi descrisă informația relevantă pentru soluția adoptată, inclusiv comportamentul persoanelor, nu doar cuvintele pronunțate. CSJ a casat soluțiile în cauzele de corupție care ignoră,

Fișă tematică - Infraacțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

analizează selectiv, ori acordă o importanță insuficientă înregistrărilor audio-video și se întemeiază preponderent pe probele testimoniale care contravin înregistrărilor (deciziile nr. [1ra-735/23](#); [1ra-1137/24](#); [1ra-312/25](#); [1ra-65/25](#)).

28. CSJ a respins versiuni de fapt incompatibile cu conținutul înregistrărilor audio-video, cu comportamentul participanților, sau cu alte date obiective, precum susținerea că banii reprezentau achitarea unei amenzi contravenționale (decizia nr. [1ra-65/25](#) § 56), că expresiile utilizate în convorbiri aveau un sens nevinovat (decizia nr. [1ra-1137/24](#) § 75), ori că banii transmiși colaboratorilor vamali constituiau materiale promoționale sau cărți de vizită asemănătoare banilor (decizia nr. [1ra-126/24](#) § 43). În încheierea nr. [1ra-1481/23](#), § 27, CSJ a menținut condamnarea pentru extorcarea mitei la aeroport, subliniind că înregistrările video care confirmă acest fapt sunt mai credibile față de declarațiile victimei sau declarațiile retractate sau confuze ale apărării.

29. Într-o cauză, CSJ a confirmat că înregistrările audio ale convorbirilor atestă intenția inculpaților de a-și schimba declarațiile pentru a evita răspunderea penală. Acest aspect a fost suficient pentru a nu lua în calcul declarațiile retractate ulterior (decizia nr. [1ra-62/24](#) §§ 72-79). Într-o altă cauză, Curtea nu a acceptat versiunea apărării potrivit căreia obiectele transmise funcționarilor publici reprezentau materiale promoționale și nu bani. CSJ a subliniat că această explicație nu a fost invocată la etapa urmăririi penale, deși nimic nu o împiedica pe inculpată să o aducă încă de la început. Faptul că această versiune a fost prezentată abia în instanța de judecată, a diminuat credibilitatea acestei versiuni a apărării (decizia nr. [1ra-126/24](#), § 43).

30. În decizia nr. [1ra-509/23](#), §§ 68–69, CSJ a constatat într-o cauză privind art. 324 Cod penal, că instanțele inferioare au apreciat fragmentar probele administrate. Cauza viza falsificarea unui proces - verbal de contravenție și modificarea datelor relevante pentru a ascunde extorcarea mitei. CSJ a subliniat că modificarea orei indicate într-un act oficial nu poate fi tratată ca o simplă eroare materială, ci trebuie analizată prin prisma tuturor circumstanțelor cauzei. CSJ a criticat faptul că instanțele inferioare nu au oferit o explicație plauzibilă contradicțiilor evidențiate de acuzare și probelor obiective. Curtea a reiterat că ignorarea unor probe obiective poate conduce la o apreciere vădit nerezonabilă a probelor, fapt care niciun judecător nu îl poate admite.

31. În cauza nr. [1ra-102/23](#), §§ 62–76, CSJ a acordat o importanță deosebită coroborării probelor testimoniale cu probele obiective. Declarațiile denunțatorului au fost considerate credibile deoarece acesta a indicat valoarea alcoolemiei de 0,58 mg/l încă de la depunerea denunțului cu privire la extorcarea mitei, înainte de ridicarea și examinarea aparatului Drager, informație confirmată ulterior de datele extrase din memoria aparatului.

32. Tot în cauza nr. [1ra-102/23](#), § 62, CSJ a explicat că autoritatea lucrului judecat, adică faptul că argumentele soluționate irevocabil nu mai pot fi repuse în discuție, pot avea doar hotărârile judecătorești pronunțate asupra fondului cauzei.

Fișă tematică - Infraacțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

Lucrul judecat nu se extinde asupra ordonanțelor procurorului de încetare a procesului penal. O asemenea ordonanță confirmă doar că procurorul a efectuat o verificare și a adoptat o soluție procesuală, fără a avea o valoare probatorie prestabilită într-o altă cauză penală. Prin urmare, instanța nu este exonerată de obligația de a examina nemijlocit probele administrate în cauza pe care o judecă, chiar dacă îi este prezentată o ordonanță definitivă a procurorului în care se dă aprecierea unor probe din cauza penală. În cauza nr. [1ra-347/24](#), § 61, CSJ a mai notat că hotărârile judecătorești pronunțate în proceduri conexe nu beneficiază de autoritate de lucru judecat în cauza examinată ulterior și nu pot substitui obligația instanței de a verifica nemijlocit probele cauzei. Această regulă se aplică atât în ceea ce privește temeinicia acuzației, cât și a admisibilității probelor.

33. Aprecierea probelor presupune și evaluarea explicațiilor oferite de apărare. Deși dreptul la tăcere și dreptul de a nu se autoincrimina constituie garanții fundamentale ale procesului penal, acestea nu împiedică instanța să țină cont de lipsa unei explicații plauzibile sau de caracterul neverosimil al explicațiilor oferite, atunci când probele administrate relevă circumstanțe care reclamă în mod evident o clarificare din partea acuzatului (decizia nr. [1ra-783/24](#), § 81). În cauza nr. [1ra-124/25](#), § 21, Curtea a reiterat că refuzul inculpatului de a explica faptele care se află în mod direct în sfera sa de cunoaștere, poate consolida concluziile ce rezultă din probele acuzației. Urmând aceeași logică, în cauza nr. [1ra-1050/24](#), § 28, CSJ a considerat neverosimil argumentul inculpatului potrivit căreia bancnota de 20 de euro ar fi ajuns accidental în pașaportul remis polițistului de frontieră, reținând că apărarea nu a oferit o explicație plauzibilă pentru această împrejurare.

34. Curtea a mai reținut că acțiunile ulterioare ale participanților pot confirma existența unor fapte contestate. În cauza nr. [1ra-783/24](#), §§ 80-81, restituirea ulterioară a sumei de bani a fost apreciată, în coroborare cu celelalte probe administrate, ca o împrejurare care confirma primirea anterioară a acesteia de către persoana publică.

35. În cauza nr. [1ra-579/24](#), §§ 41–43, CSJ a reținut că participantul nu poate invoca în justificarea recursului propriile omisiuni în administrarea probelor. Curtea a remarcat că dosarul a fost trimis de două ori la rejudecare, iar inculpatul a fost achitat încă din prima instanță. Nici după cele două rejudecări, procurorul nu a înlăturat dubiile privind vinovăția inculpatului. În cauza nr. [1ra-1257/2023](#), §§ 24–25, CSJ a menținut achitarea, reținând că nu este suficientă dovada transmiterii unei sume de bani. Trebuie dovedit și faptul că intenția persoanei a fost de a oferi foloase necuvenite în scopul influențării persoanei publice de a exercita într-un anumit mod atribuțiile de serviciu. În cauza nr. [1ra-1332/2023](#), §§ 33–37, CSJ a pronunțat o hotărâre de achitare, reținând că existența traficului de influență nu poate fi dedusă din percepția denunțătorului. Acuzarea trebuie să dovedească prin probe obiective atât că remunerația a fost pretinsă, cât și că inculpatul pretindea că dispune de influență asupra persoanei publice datorită unor relații speciale. În cauza nr. [1ra-449/24](#), §§ 68-71, CSJ a menținut sentința de achitare, deoarece acuzarea nu a înlăturat dubiile rezonabile existente. Inculpatul

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

a negat că s-a întâlnit cu denunțatorul pentru a discuta condițiile intervenției sale pentru a comite traficul de influență. Nu a fost dovedită cu certitudine transmiterea banilor către inculpat, atunci când inculpatul a negat constant primirea lor, iar unica probă era declarațiile denunțatorului. Înregistrările efectuate pe ascuns confirmau că inculpatul mereu a negat că a primit bani de la denunțator, iar înregistrările convorbirilor telefonice a fost trunchiate de acuzare.

II. Încadrarea juridică a faptelor

2.1. Aspecte comune

36. Infracțiunile de corupție protejează integritatea și buna desfășurare a activității în sectorul public, asigurând exercitarea atribuțiilor de serviciu imparțial, responsabil și în interesul public, cu respectarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor (Hotărârile Plenului CSJ [nr. 11/2014](#) și [nr. 7/2017](#)).

37. Infracțiunile de corupere pasivă, corupere activă și trafic de influență presupun existența remunerației ilicite. Remunerația ilicită reprezintă folosul necuvenit și poate avea diferite forme, inclusiv bani, servicii, privilegii sau alte avantaje, cea mai frecventă fiind reprezentată de mijloacele bănești. Numerarul constituie cel mai răspândit instrument utilizat la comiterea infracțiunilor de corupție, datorită ușurinței de transmitere și dificultății de probare a circuitului infracțional. În practica CSJ, remunerația a constat atât în remiterea unor sume fixe de bani, cât și în pretinderea unui procent din valoarea lucrărilor suplimentare, solicitat în schimbul acceptării acestora (decizia nr. [1ra-406/25](#)), ori a unei părți din diferența de preț rezultată din executarea contractelor de achiziții publice (decizia nr. [1ra-445/24](#)). Nu contează dacă bunul, serviciile, privilegiile sau avantajele ce constituie remunerația se află în circuitul civil sau nu, sau dacă acestea sunt legale (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 2.1). Contează doar dacă acestea prezintă o valoare materială sau nematerială pentru persoana publică.

38. Remunerația trebuie să fie ilicită, adică să nu rezulte din relații civile sau să i se cuvină persoanei publice în temeiul legii. Dacă persoana publică pretinde și primește conform atribuțiilor, însă fără înregistrare, o sumă de bani stabilită de lege, sau o sumă despre care cunoaște că este mai mare decât cea stabilită, fapta nu constituie corupere pasivă, ci poate reprezenta o sustragere prevăzută de art. 190 sau 191 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 2).

39. Imposibilitatea stabilirii cuantumului exact al remunerației ilicite, când este stabilită cu certitudine transmiterea acesteia, nu exclude existența infracțiunii de corupere activă (decizia nr. [1ra-126/24](#), § 46). Totuși valoarea remunerației ilicite poate influența calificarea faptei în sensul agravării. Dacă existența remunerației ilicite este dovedită, însă cuantumului acesteia nu poate fi stabilit cu exactitate, fapta urmează a fi încadrată în varianta cea mai favorabilă apărării (cauzele nr. [1ra-1021/23](#), [1ra-126/24](#); Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 3.2).

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

40. Remunerația ilicită este pentru exercitarea, neexercitarea, întârzierea sau grăbirea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu. Acuzarea trebuie să probeze că remunerația a fost pretinsă, promisă, oferită ori remisă anume în acest scop (cauzele nr. [1ra-1159/23](#), [1ra-126/24](#), [1ra-347/24](#), [1ra-783/24](#), [1ra-598/25](#), [1ra-652/25](#)). Legalitatea sau ilegalitatea acțiunilor sau inacțiunilor persoanei publice este irelevantă pentru incriminarea faptei conform art. 324-326 Cod penal. În cauza nr. [1ra-1332/23](#), CSJ a subliniat că simpla pretindere a unei sume de bani nu este suficientă, fiind necesară probarea scopului pentru care remunerația a fost pretinsă. Din același motiv, primirea cadourilor simbolice, oferite indiferent de comportamentul persoanei publice, nu cade sub incidența art. 324 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 2.7).

41. Coruperea pasivă, activă sau traficul de influență poate fi comisă doar cu intenție directă (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 5, 11, 19).

42. Pentru infrafracțiunile prevăzute la art. 324, 327-329 și 332 Cod penal, legea prevede subiect special. Acesta poate fi doar persoana fizică care este persoana publică, persoană cu funcție de demnitate publică, persoană publică străină sau funcționar internațional. Pentru ultimele două categorii nu există practică judiciară.

43. Persoana publică este definită în art. 123 Cod penal. Eventualele vicii privind numirea, alegerea sau delegarea împuternicirilor nu înlătură răspunderea penală (Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 3.4). CSJ a reținut că la categoria persoană publică se atribuie:

- a) funcționarii din cadrul organelor de drept, alții decât persoanele cu funcție de demnitate publică (cauzele nr. [1ra-509/23](#), [1ra-1568/23](#), [1ra-601/25](#), [1ra-1640/23](#), [1ra-124/25](#), [1ra-211/24](#), [1ra-573/23](#));
- b) funcționarii din cadrul autorităților de control și supraveghere (cauzele nr. [1ra-224/24](#), [1ra-1233/23](#), [1ra-114/24](#), [1ra-652/2025](#), [1ra-1085/24](#), [1ra-312/25](#));
- c) funcționarii din cadrul administrației publice centrale și locale (cauzele nr. [1ra-62/24](#), [1ra-1233/23](#), [1ra-445/24](#), [1ra-1511/23](#), [1ra-1290/23](#), [1ra-303/24](#)), inclusiv consilierul local mandatul căruia a fost validat (Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 3.1);
- d) angajatul întreprinderilor de stat sau municipale cu atribuții de conducere sau de altă putere publică (cauzele nr. [1ra-94/24](#), [1ra-196/24](#), [1ra-65/24](#), [1ra-621/24](#));
- e) șeful de cabinet, consilierul, asistentul și secretarul din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 3.1)
- f) executorii judecătorești, notarii, experții judiciari, interpreții și traducătorii, alte persoane care exercită atribuții de interes public (cauzele nr. [1ra-503/24](#), [1ra-1113/23](#), Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 3.1), inclusiv reprezentantul statului în societățile comerciale cu cotă de participare a statului (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 6.1; nr. [7/2017](#), pct. 3.1).

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

44. Dacă angajatul instituțiilor publice, a întreprinderii de stat sau municipale are numai atribuții profesionale, tehnice sau auxiliare (medicii, cadrele didactice, casierii), el nu este persoană publică, deoarece îndeplinirea atribuțiilor profesionale de către aceștia nu sunt producătoare de efecte juridice. El totuși este persoană publică dacă exercita funcții producătoare de efecte juridice, cum ar fi eliberarea certificatului de concediu medical sau în cazul evaluării studenților de către cadrele didactice din instituțiile de stat (Hotărârile Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 6.1; nr. [7/2017](#), pct. 3.1).

45. Persoana cu funcție de demnitate publică este persoana publică de rang superior menționat în art. 123 Cod penal. Acest statut este deținut de:

- a) persoana al cărei mod de numire sau de alegere este reglementat de Constituția Republicii Moldova, inclusiv procurorii (cauza nr. [1ra-783/24](#)) și judecătorii (cauza nr. [1ra-449/24](#));
- b) persoana investită în funcție, prin numire sau prin alegere, de către Parlament, Președintele Republicii Moldova sau Guvern, inclusiv de directorul SIS (cauza nr. [1ra-1520/23](#));
- c) orice altă persoană cu funcție de demnitate publică stabilită expres prin lege (Anexa nr. 1 la [Legea nr. 199/2010](#));
- d) persoana căreia persoana cu funcție de demnitate publică i-a delegat împuternicirile sale (Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 3.2).

46. În lipsa calității de persoană publică, pretinderea, acceptarea sau primirea foloaselor necuvenite pot atrage incidența art. 333 și 334 Cod penal, dacă sunt întrunite elementele constitutive ale acestor infracțiuni (cauza nr. [1ra-406/25](#)).

47. Coruperea activă (art. 325 Cod penal) poate fi săvârșită atât de persoana fizică, cât și de persoana juridică, fără a fi necesară calitatea de persoană publică (cauza nr. [1ra-1910/23](#)). La traficul de influență (art. 326 Cod penal), subiect poate fi orice persoană care are (cauzele nr. [1ra-1217/24](#), [1ra-114/24](#), [1ra-787/23](#)) sau pretinde în mod credibil că are (cauzele nr. [1ra-405/23](#), [1ra-1332/23](#)) influență asupra persoanei publice competente.

48. Infracțiunile de corupere pasivă, activă, trafic de influență și fals în acte publice sunt infracțiuni formale. Ele se consumă prin simpla promisiune sau acceptare (cauza nr. [1ra-821/24](#)). În schimb, abuzul de serviciu, excesul de putere (art. 327 Cod penal) sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 Cod penal), neglijența în serviciu (art. 329 Cod penal) sunt infracțiuni materiale. În cazul acestora este necesar intervenirea consecinței - cauzarea de daune în proporții considerabile (cauza nr. [1ra-94/24](#); [1ra-621/24](#)).

49. Potrivit art. 126 alin. (2) Cod penal, se consideră daune în proporții considerabile prejudiciul material care depășește 10 salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea Guvernului în vigoare la ziua săvârșirii faptei. Această normă a fost modificată la 07 septembrie 2024, iar în prezent proporțiile considerabile nu mai depind de starea sau opinia victimei infracțiunii. Pentru faptele transmise în instanța de judecată conform calificativului

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

precedent al daunei în proporții considerabile, instanța urmează să stabilească legea penală mai favorabilă. Dacă abuzul, excesul sau depășirea atribuțiilor de serviciu a avut loc, însă prejudiciul material nu este de proporții considerabile, fapta reprezintă contravenție prevăzută de [Titlul I, Capitolul XVI, Cod contravențional](#).

50. Participația penală este admisibilă în cazul tuturor infracțiunilor prevăzute la art. 324-332 Cod penal, sub formele coautoratului, instigării și complicității. În cazul infracțiunilor prevăzute la art. 324 și art. 327-332 Cod penal, coautoratul este posibil numai între persoanele publice, în timp ce persoanele lipsite de această calitate pot participa doar în calitate de organizator, instigator, sau complice. În schimb, la infracțiunile prevăzute la art. 325 și 326 Cod penal, orice persoană poate participa în oricare dintre formele prevăzute de art. 42-47 Cod penal (cauza nr. [1ra-787/23](#) § 30).

51. Delimitarea dintre coautorat și complicitate se realizează în funcție de contribuția efectivă a fiecărui participant la realizarea laturii obiective a infracțiunii. Simpla prezență la negocierea actului de corupție nu justifică, prin ea însăși, reținerea calității de coautor. Pentru existența complicității este necesară dovedirea intenției de a contribui la săvârșirea infracțiunii. Neînțelegerea de către persoana care a contribuit la comiterea infracțiunii a caracterului infracțional al acțiunilor autorilor, exclude răspunderea pentru complicitate la fapte de corupție (cauza nr. [1ra-1892/23](#) §§ 93–94, 96).

52. Infracțiunile prevăzute la art. 327–329 Cod penal au ca element comun încălcarea interdicțiilor sau a atribuțiilor de serviciu prin abuz, depășirea competențelor, sau neglijență. Esența acestora nu constă în obținerea unei remunerații ilicite, ci în exercitarea improprie a funcției publice. Totuși, infracțiunea prevăzută de art. 332 Cod nu exclude interesul material la comiterea falsului în acte publice, deși acest lucru nu este obligatoriu.

53. Infracțiunile de la art. 327 și 332 Cod penal pot fi constatate numai dacă sunt comise dintr-un motiv special: interesul material sau alte interese personale. Interpretarea acestor noțiuni a fost dată de Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), și art. 2 din [Legea 133/2016](#). Interesul personal în înscrierea datelor false poate fi diferit, inclusiv îndeplinirea normativelor stabilite (cauza nr. [1ra-124/25](#)), sau evitarea unei proceduri disciplinare (cauza nr. [1ra-1640/23](#)).

54. Liberarea de răspundere penală pentru comiterea infracțiunilor de corupție este posibilă doar în raport cu infracțiunea de corupere activă (art. 325 alin. (4) Cod penal) și traficul de influență (art. 326 alin. (4) Cod penal). Liberarea va opera pentru persoana, care a promis, a oferit sau a dat o remunerație ilicită doar dacă remunerația i-a fost extorcată și persoana s-a autodenunțat și nu știa că organul de urmărire penală cunoaște de infracțiunea pe care a săvârșit-o (hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2024](#), pct. 24).

2.2. Coruperea pasivă (art. 324 Cod penal)

55. Coruperea pasivă constă în pretinderea, acceptarea sau primirea de către persoana publică unui avantaj necuvenit pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu. Fiecare dintre aceste modalități ale laturii obiective are caracter autonom și nu este necesară întrunirea cumulativă a celorlalte pentru existența infraacțiunii. Pretinderea, acceptarea sau primirea poate avea loc personal sau prin mijlocitor.

56. Coruperea pasivă poate fi comisă doar cu intenție directă (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 5). Intenția poate fi dedusă din conduita persoanei publice și din circumstanțele în care a fost primit avantajul necuvenit, inclusiv din acceptarea repetată a avantajelor, în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu (cauza nr. [1ra-312/25](#)). Conform art. 324 Cod penal, urmează a fi încadrată și primirea remunerației ilicite dacă acțiunea care urma să o execute făptuitorul nu ținea nemijlocit de atribuțiile lui de serviciu, dar de calitatea, operativitatea, plenitudinea acțiunilor lui depindea adoptarea hotărârii finale de către altă persoană publică sau organ colegial. De asemenea, reprezintă corupere pasivă și în cazurile în care condițiile de primire a remunerației nu au fost menționate din timp, însă persoana publică nu poate să nu înțeleagă din circumstanțele situației care este scopul remunerației (hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2024](#), pct. 5.2-5.3).

57. Pretinderea constă în solicitarea, expresă sau implicită, a unui avantaj necuvenit, în legătură cu exercitarea funcției persoanei publice. Acțiunea persoanei publice de acreditare a convingerii că remiterea unei sume de bani este necesară pentru nedocumentarea sau încetarea unei procedurii defavorabile persoanei interesate, sau persoanelor apropiate acesteia, constituie o formă de pretindere implicită. În practica CSJ, pretinderea a fost reținută atunci când persoana publică a condiționat de remiterea unei sume de bani neîntocmirea unui proces-verbal contravențional (cauza nr. [1ra-211/24](#)), eliberarea certificatelor fitosanitare (cauza nr. [1ra-312/25](#)) sau a convenit, înainte de executarea contractelor de achiziții publice, remiterea unei părți din diferența de preț rezultată din executarea contractelor (cauza nr. [1ra-445/24](#)). Atunci când inițiativa oferirii avantajului aparține persoanei interesate, pretinderea nu poate fi reținută. În ultimul caz, fapta întrunește doar forma acceptării sau primirii avantajului necuvenit (cauza [1ra-652/25](#)).

58. Acceptarea avantajului necuvenit constă în exprimarea acordului persoanei publice de a primi remunerația ilicită în schimbul exercitării atribuțiilor de serviciu. CSJ a constatat acceptarea atunci când persoana publică și-a exprimat acordul de a primi banii propuși de persoana interesată pentru a nu documenta o încălcare (cauza nr. [1ra-573/23](#)), pentru a nu documenta încălcarea regimului de autoizolare și pretinsa falsificare a unui test COVID (cauza nr. [1ra-1481/23](#)), pentru adoptarea unei soluții favorabile într-o cauză penală (cauza nr. [1ra-783/24](#)), sau pentru trecerea unui mijloc de transport prin postul vamal fără efectuarea controlului (cauza nr. [1ra-652/25](#)).

Fișă tematică - Infraacțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

59. Primirea reprezintă ajungerea avantajului necuvenit la persoana publică ori la persoana indicată de aceasta, inclusiv prin transfer bancar sau alte mijloace electronice, atunci când inițiativa nu aparține persoanei publice (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 3.3).

60. Remiterea avantajului după îndeplinirea înțelegerii dintre persoana publică și persoana interesată nu exclude coruperea pasivă dacă, anterior, a existat o înțelegere privind transmiterea avantajului în schimbul favorizării exercitării sau neexercitării corespunzătoare a atribuțiilor de serviciu (cauza [1ra-445/24](#)).

61. Extorcarea reprezintă o formă agravată a pretinderii. Extorcarea presupune că pretinderea este însoțită de presiuni, amenințări ori de crearea unei stări de temere, iar persoana remite avantajul pentru a evita consecințe defavorabile. În cauza nr. [1ra-1481/23](#), instanța a reținut existența extorcării mitei, deoarece funcționarul a creat persoanei convingerea că va suporta consecințe juridice nefavorabile, după care a acceptat și chiar a determinat majorarea sumelor remise pentru a nu documenta un uz de fals. În cauza nr. [1ra-211/24](#), extorcarea mitei a fost constatată în acțiunile unor inspectori de patrulare care au pretins bani prin presiunea psihică pentru a nu documenta o contravenție și a permite continuarea deplasării unor cetățeni străini care călătoreau cu copii. În cauza nr. [1ra-102/23](#), instanța a constatat existența extorcării mitei după ce persoana publică a reținut automobilul și a refuzat să restituie documentele întocmite în urma controlului alcoolscoptic și a dispus transportarea automobilului la parcare specială. În cauza nr. [1ra-503/24](#), CSJ a reținut extorcarea mitei de un cadru didactic care a condiționat promovarea examenului universitar de remiterea unor sume de bani, insistând inclusiv asupra majorării sumei.

62. În cauza nr. [1ra-560/23](#), solicitarea disimulată de către un lucrător vamal a unor bani „pentru ceai”, de la un șofer de autocar care efectua curse regulate peste hotare, în schimbul efectuării rapide și favorabile a controlului vamal, a fost calificată drept extorcare. Deși nu au fost formulate amenințări explicite, contextul în care au fost solicitați banii transmitea un mesaj clar șoferului. Neremiterea remunerației de către un profesionist din domeniul transportului, care frecvent traversează frontiera, crea un risc iminent de dificultăți ulterioare la traversarea frontierei sau îngreunarea traversării cu pricina, pe care orice profesionist din domeniul transporturilor dorește să le evite. O interpretare similară a fost dată și în cauza nr. [1ra-1085/24](#). Din aceste două cauze rezultă că pretinderea de către persoana publică, chiar și implicită, a favorurilor de la profesioniștii care se află în stare de dependență de persoana publică sau colegii acesteia, reprezintă extorcare.

a. Delimitarea dintre coruperea pasivă și traficul de influență

63. Coruperea pasivă și traficul de influență se disting prin persoana care pretinde, acceptă sau primește remunerația ilicită. În cazul coruperii pasive, aceasta este persoana publică. În cazul traficului de influență, remunerația este pretinsă, acceptată sau primită de o persoană care are, ori susține în mod credibil că are, influență asupra unei persoane publice.

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

64. Traficul de influență nu exclude coruperea pasivă. Din contra, el este larg răspândit anume din cauza posibilității influențării modului de exercitare a puterii publice prin avantaje necuvenite. CSJ a examinat numeroase cauze ce vizau primirea banilor pentru trafic de influență, fără însă a fi documentată și primirea acestora de către persoana publică. Acest fenomen ar putea avea mai multe explicații, inclusiv documentarea mai dificilă a coruperii pasive și concentrarea organelor menite să combată corupția pe îndeplinirea indicatorilor statistici.

b. Delimitarea dintre coruperea pasivă și escrocherie

65. Infracțiunea prevăzută de art. 190 Cod penal este contra proprietății, iar art. 324 Cod penal atentează la buna desfășurare a activității în sfera publică. Existența unor manopere dolosive nu este suficientă pentru încadrarea faptei de primire a banilor de către o persoană publică drept escrocherie. Coruperea pasivă există atunci când persoana publică pretinde, acceptă sau primește remunerația ilicită în legătură cu exercitarea atribuțiilor de serviciu. Escrocheria presupune inducerea în eroare prin invocarea calității inexistente de persoană publică. Într-o cauză, apărarea a solicitat recalificarea faptei din art. 324 în art. 190 Cod penal, susținând că inspectorul de patrulare a indus în eroare conducătorul auto prin simularea testării alcoolscopice și invocarea unui rezultat pozitiv, deși rezultatul pozitiv era al unui alt conducător auto, testat anterior. CSJ a respins argumentul, reținând că inculpatul a acționat efectiv în calitate de polițist și a valorificat atribuțiile funcției pentru a pretinde bani în schimbul nedocumentării unei contravenții. Fapta întrunea elementele unei forme grave de corupere pasivă, nu ale escrocheriei. CSJ a mai subliniat că pedeapsa pentru cea mai gravă formă de escrocherie ce putea fi incriminată în acea cauză este mai ușoară decât cea mai ușoară formă a coruperii active. Calificarea unor asemenea fapte ca escrocherie ar submina eforturile de combatere a corupției (decizia nr. [1ra-347/24](#), §§ 78–80).

c. Delimitarea dintre coruperea pasivă și abuzul de serviciu sau depășirea atribuțiilor de serviciu

66. Art. 324 Cod penal constituie o normă specială în raport cu art. 327 și 328 Cod penal. Atunci când conduita persoanei publice constă în pretinderea, acceptarea sau primirea remunerației ilicite pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu, fapta se încadrează numai în baza art. 324 Cod penal. Reținerea concomitentă a art. 327 sau 328 Cod penal și a art. 324 Cod penal este posibilă doar dacă există o conduită distinctă de cea care reprezintă corupere pasivă (deciziile nr. [1ra-1892/23](#), §§ 69 și 91; nr. [1ra-509/23](#), §§ 57 și 72).

67. În câteva cauze, CSJ a constatat că prejudiciul imputat autorității publice și avantajul patrimonial pretins și primit proveneau din aceeași situație de fapt, fără existența unei conduite autonome de folosire abuzivă a atribuțiilor de serviciu. CSJ a reținut că faptele imputate în baza art. 327 Cod penal sunt absorbite de infracțiunea prevăzută de art. 324 Cod penal, iar soluția corectă este achitarea în partea învinuirii formulate în baza art. 327 Cod penal, nu încetarea procesului penal (decizia nr. [1ra-445/24](#), §§ 45–46, 59–60). Exercițarea abuzivă a atribuțiilor

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

de serviciu pentru pretinderea sau primirea avantajului material reprezintă doar modalitatea de realizare a coruperii pasive (decizia nr. [1ra-1892/23](#), §§ 69, 91). Omisiunea înregistrării materialelor penale sau contravenționale și acțiunile întreprinse pentru a crea aparența de legalitate reprezintă doar modalități de realizare a extorcării coruperii pasive, iar nu o faptă distinctă de abuz de serviciu (deciziile nr. [1ra-1892/2023](#), § 91; nr. [1ra-1568/2023](#), § 99).

d. Delimitarea dintre coruperea pasivă și art. 315 Cod contravențional

68. Art. 315 Cod contravențional are caracter subsidiar, fiind aplicabil numai dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale unei infrafracțiuni de corupție. Dacă se demonstrează că banii au fost primiți fără a constitui contraprestația pentru exercitarea atribuțiilor de serviciu și nu sunt dovedite pretinderea sau extorcarea avantajului necuvenit, fapta poate constitui contravenția prevăzută de art. 315 Cod contravențional (cauza nr. [1ra-196/24](#), §§ 39–40). Într-o altă cauză, CSJ a statuat că remiterea de către o persoană care trece peste frontiera vamală a unei sume modeste de bani, la cererea unui lucrător vamal, nu poate fi încadrată conform art. 315 Cod contravențional, ci conform art. 324 Cod penal (cauza nr. [1ra-560/2023](#), §§ 55–58).

2.3. Coruperea activă (art. 325 Cod penal)

69. Coruperea activă constă în promisiunea, oferirea sau darea unui avantaj necuvenit unei persoane publice, pentru a o determina să îndeplinească, să întârzie, să urgenteze, să omită ori să influențeze exercitarea atribuțiilor de serviciu. Infrafracțiunea are caracter formal și se consumă din momentul promisiunii sau oferirii avantajului, independent de acceptarea acestuia.

70. Subiect al infrafracțiunii de corupere activă poate fi orice persoană fizică responsabilă ce a împlinit vârsta de 16 ani. Subiect al infrafracțiunii de corupere activă poate fi și o persoană juridică, cu excepția autorităților publice (Hotărârea Plenului CSJ nr. [11/2014](#), pct. 12). Dacă remunerația urmărește interesul unei persoane juridice, urmează a fi stabilit dacă persoana juridică putea cunoaște despre oferirea remunerației. În cazul oferirii remunerației de către conducătorul sau un alt angajat al persoanei juridice, se prezumă că remunerația a fost oferită în numele persoanei juridice.

71. În cauza nr. [1ra-126/24](#), §§ 45–46 CSJ a reținut că introducerea disimulată a bancnotelor în seturile de documente prezentate la ghișeu constituie o modalitate de oferire a avantajului necuvenit. Instanța a subliniat că infrafracțiunea de corupere activă este consumată din momentul oferirii avantajului necuvenit, fiind lipsită de relevanță împrejurarea că nu au fost utilizate bancnote marcate, sau că nu a putut fi stabilit cuantumul exact al avantajului remis.

72. În cauza nr. [1ra-231/23](#), § 38 Curtea a statuat că oferirea unei sume de bani unui agent de patrulare, chiar după întocmirea procesului-verbal, constituie corupere activă atunci când scopul oferirii este influențarea exercitării atribuțiilor de serviciu.

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

73. Insistența unui șofer să ofere bani agentului constatatator, în pofida avertismentelor repetate privind caracterul infrațional al faptei și fără a solicita întocmirea vreunui document referitor la aplicarea ori achitarea amenzii, constituie acțiuni de corupere activă (cauza nr. [1ra-65/25](#) § 56). În această cauză, CSJ a respins argumentul șoferului că suma de bani a constituit o formă de achitare pe loc a amenzii, deoarece această versiune era contrazisă de înregistrarea incidentului.

74. Coruperea activă și traficul de influență se disting prin destinatarul remunerației ilicite. În cazul coruperii active, avantajul este promis, oferit sau dat unei persoane publice. În cazul traficului de influență, avantajul este promis, oferit sau dat unei persoane care are ori susține că are influență asupra unei persoane publice.

75. Delimitarea dintre art. 325 Cod penal și 315 alin. (2) Cod contravențional nu depinde de cuantumul remunerației oferite, ci de scopul transmiterii acesteia. Atunci când avantajul este promis, oferit sau dat unei persoane publice pentru influențarea exercitării atribuțiilor sale de serviciu, fapta întrunește elementele infrațiunii prevăzute de art. 325 Cod penal. În cauza nr. [1ra-231/23](#) § 38, inculpatul a oferit suma de 200 lei unui agent de patrulare după întocmirea procesului-verbal contravențional. Deși apărarea a invocat caracterul minor al sumei și a susținut incidența răspunderii contravenționale, CSJ a respins acest argument, reținând că transmiterea banilor a fost realizată în legătură directă cu atribuțiile de serviciu ale agentului constatatator, scopul fiind influențarea conduitei acestuia. Fapta a fost calificată conform art. 325 Cod penal. Remunerația necuvenită oferită funcționarilor vamali de către un broker vamal nu cade sub incidența art. 315 alin. (2) Cod contravențional, indiferent de mărimea remunerației oferite (vezi cauza nr. [1ra-126/24](#), §§ 45–46).

2.4. Traficul de influență (art. 326 Cod penal)

76. Traficul de influență constă în pretinderea, acceptarea sau primirea unui avantaj necuvenit de către o persoană care are sau susține în mod credibil că are influență asupra unei persoane publice, în schimbul promisiunii de a o determina să îndeplinească, să întârzie, să urgenteze ori să omită îndeplinirea unui act. Nu este necesar ca influența să fie reală sau efectiv exercitată, fiind suficient ca făptuitorul să creeze persoanei de la care pretinde avantajul convingerea că dispune de o asemenea influență (cauza nr. [1ra-19/25](#)). Această convingere poate rezulta din declarațiile făptuitorului privind rudenția, afinitatea sau prietenia cu persoana publică, relațiile profesionale, economice, infracționale sau politice cu aceasta (Hotărârea Plenului CSJ nr. [11/2014](#), pct. 14).

77. Subiect al infracțiunii de trafic de influență poate fi oricare persoană fizică responsabilă care la momentul comiterii infracțiunii a împlinit vârsta de 16 ani, precum și persoana juridică, cu excepția autorităților publice (Hotărârea Plenului CSJ nr. [11/2014](#), pct. 22).

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

78. Infracțiunea dată este formală și se consumă din momentul pretinderii sau acceptării remunerației ilicite, indiferent de realizarea intervenției (cauza nr. [1ra-821/24](#), § 46). Totuși, obținerea rezultatului urmărit prin traficul de influență determină încadrarea faptei conform art. 326 alin. (2) lit. d) Cod penal.

79. Remiterea sumelor după realizarea actului pentru care s-a pretins influența nu schimbă încadrarea juridică a faptei (cauza nr. [1ra-885/2025](#), §§ 49–51). Restituirea ulterioară a banilor de asemenea nu înlătură răspunderea penală (cauza nr. [1ra-842/2023](#), § 54). Pretinderea unei sume de bani, primirea unei părți din aceasta și insistența asupra remiterii diferenței, prezentând influența ca fiind reală, de asemenea confirmă existența infracțiunii de trafic de influență (cauza nr. [1ra-1159/2023](#), § 45).

80. În cauza nr. [1ra-60/26](#), §§ 43–44, CSJ a notat că dezvăluirea identității persoanei pe care intermediarul planifică să o influențeze nu este absolut necesară, importantă fiind credibilitatea comportamentului acuzatului. Instanța supremă a mai subliniat că niciun particular nu-și poate asuma contractual obligația de a influența o autoritate publică să comită o faptă ilicită.

81. Existența infracțiunii este condiționată de dovedirea scopului pentru care este pretins avantajul și a prezentării influenței ca fiind aptă să determine conduita persoanei publice. În cauza nr. [1ra-1332/23](#), §§ 33–37, CSJ a pronunțat o sentință de achitare a unui avocat, care negocia cu oponentul clientului renunțarea la o acțiune civilă în schimbul unei plăți mai mici decât cea din acțiune. Avocatul nu a susținut că va influența judecătorul, ci doar că nu se va prezenta la proces și va informa instanța despre acest fapt, iar cauza va fi scoasă de pe rol.

82. Traficul de influență se deosebește de coruperea pasivă și coruperea activă prin persoana căreia îi este destinată remunerația ilicită. În cazul infracțiunilor prevăzute de art. 324 și art. 325 Cod penal, remunerația este legată de exercitarea atribuțiilor de serviciu ale unei persoane publice. În cazul infracțiunii prevăzute de art. 326 Cod penal, remunerația este pretinsă, acceptată sau primită de o persoană care are ori susține că are influență asupra unei persoane publice, în schimbul promisiunii de a interveni pe lângă factorul de decizie (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 14–14.3; 15.1 și 17).

83. Traficul de influență presupune obținerea remunerației în schimbul promisiunii de a interveni pe lângă un factor de decizie în vederea îndeplinirii, neîndeplinirii, urgentării sau întâzierii unui act ce intră în atribuțiile acestuia. Escrocheria este incidentă atunci când pretinsa influență constituie doar un mijloc de inducere în eroare a victimei. În cazul influenței susținute, nu este necesar ca făptuitorul să aibă în mod efectiv influență asupra factorului de decizie. Este suficient ca influența invocată să fie credibilă și posibilă, iar făptuitorul să intenționeze să o exercite. Dacă influența pretinsă este vădit absurdă ori irealizabilă, sau dacă făptuitorul cunoștea că actul urmărit fusese deja îndeplinit, fapta nu va fi încadrată conform art. 326 Cod penal, ci conform art. 190 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 14.1–14.3, 17.2).

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

84. Traficul de influență presupune că influența invocată izvorăște din alte raporturi decât cele legale de subordonare. Dacă influența este exercitată în temeiul atribuțiilor legale de subordonare, control sau supraveghere, fapta nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 326 Cod penal și poate atrage, după caz, răspunderea în baza art. 327 Cod penal, ori a art. 312, art. 313 sau art. 313¹ Cod contravențional. Tot conform acestor norme vor fi încadrate faptele atunci când influența promisă nu a fost condiționată de o retribuție (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 11/2014](#), pct. 14 și 15.1). Totuși, dacă superiorul a transmis remunerația sau o parte din ea subordonatului pentru a-l influența, fapta ar putea constitui și complicitate la corupere activă.

2.5. Abuzul de putere sau de serviciu (art. 327 Cod penal)

85. Elementul material al infracțiunii prevăzute de art. 327 Cod penal constă în exercitarea intenționată de către persoana publică a atribuțiilor conferite funcției în alte scopuri decât cele pentru care acestea i-au fost acordate, când aceasta cauzează un prejudiciu material în proporții considerabile.

86. Infracțiunea dată presupune exercitarea atribuțiilor funcționale ale persoanei publice. Încălcarea atribuțiilor de serviciu nu este un element constitutiv al art. 327 Cod penal. Pentru încadrarea conform acestei norme contează încălcarea interdicțiilor legale. În cauza nr. [1ra-169/25](#), §§ 34–35, CSJ a menținut sentința de achitare deoarece nu a fost dovedit de acuzare că persoana publică și-a folosit situația de serviciu. Simpla achiziționare legală și revânzare ulterioară a armelor confiscate anterior cu implicarea inculpatului, în lipsa probelor privind existența unei înțelegeri prealabile sau utilizarea atribuțiilor de serviciu la procurare, nu constituie abuz de serviciu. În cauza nr. [1ra-1220/23](#), §§ 68-71, CSJ a statuat că inculpatul avea doar atribuții de executare, fără competență decizională, astfel încât nu a fost demonstrată legătura cauzală dintre conduita sa și unele decizii luate.

87. Modalitățile abuzului de putere sau abuzului de serviciu includ:

- a) refuzul de a angaja o persoană care a promovat concursul pentru ocuparea postului;
- b) participarea cu drept de vot sau de decizie, la examinarea și soluționarea problemelor ce vizează un interes personal, situații de rudenie, afinitate ori relații ostile;
- c) acordarea, fără just temei, a preferinței unor persoane fizice sau juridice, la elaborarea și emiterea deciziei;
- d) beneficierea de privilegii, pentru a obține credite și împrumuturi, procurarea hârtiilor de valoare, a bunurilor imobile și a altor bunuri sau servicii, profitând de situația de serviciu;
- e) acordarea, fără just temei, de ajutoare materiale, prime salariale etc.;
- f) folosirea ilicită, în lipsa scopului de cupiditate, a bunurilor puse la dispoziție, pentru exercitarea funcției;

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

- g) folosirea informației confidențiale recepționate în exercitarea funcției în interes personal sau în favoarea unui terț;
- h) refuzul sau tergiversarea de a acorda persoanelor fizice sau juridice informația prevăzută de lege;
- i) gestionarea resurselor materiale și financiare publice contrar destinației;
- j) neasigurarea egalității de șanse în cariera funcționarilor publici din subordine fără o justificare rezonabilă;
- k) acordarea de stimulente sau avantaje, protejarea unor persoane în bază de favoritisme;
- l) examinarea și aplicarea subiectivă a criteriilor de evaluare a competenței profesionale pentru personalul din subordine, în cazul în care se propune sau se aprobă promovări, transferuri, numiri sau eliberări din funcții;
- m) propagarea, în exercitarea atribuțiilor funcționale, a doctrinei și ideologiei partidului sau organizației social-politice, al cărei exponent este;
- n) refuzul neîntemeiat de a primi sau de a înregistra un act, un document, un dosar, etc (Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 4.1).

88. Reprezintă abuz de putere sau de serviciu doar fapta săvârșită din interes material sau alt interes personal, adică doar cu intenție directă. Interesul material presupune năzuința persoanei publice de a obține un câștig material ori de a se elibera de cheltuieli. Prin alt interes personal se înțelege interesul nepatrimonial rezultat din necesitățile sau intențiile personale, din activitățile persoanei publice, din relațiile ei cu alte persoane, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora (Hotărârea Plenului CSJ nr. [7/2017](#), pct. 11.1). În cauza nr. [1ra-1371/23](#), §§ 56–58, CSJ a constatat că elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 327 Cod penal erau întrunite, când inculpatul și-a folosit situația de serviciu urmărind obținerea dreptului de posesie asupra terenului pentru fiul său.

89. Infracțiunea prevăzută de art. 327 Cod penal este o infracțiune materială. Cauzarea unei daune în proporții considerabile prin folosirea situației de serviciu constituie unul din elemente constitutive ale acestei infracțiuni. Prejudiciul trebuie să fie real, cert și să reprezinte consecința directă a conduitei ilicite. În cauza nr. [1ra-1220/23](#), §§ 61, 65, 72–73, CSJ a statuat că un prejudiciu ipotetic sau imposibil de încasat în mod legal nu poate constitui temei pentru condamnarea în baza art. 327 Cod penal. Curtea a reținut că, în privința unuia dintre episoade, accizele pretinse nu puteau fi percepute potrivit legislației fiscale, iar în celelalte episoade cuantumul amenzilor era inferior pragului prevăzut de lege pentru existența unei daune în proporții considerabile. În cauza nr. [1ra-263/23](#), §§ 31–33, CSJ a reținut că întârzierea transferării sumelor încasate de executorul judecătoresc nu constituie abuz de serviciu în lipsa unui prejudiciu material efectiv și cuantificabil. Debitorul primise recipise pentru plățile efectuate, iar sumele au fost ulterior remise creditorului sau executorului care a preluat procedura, astfel încât nu s-a produs o daună.

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

a. Delimitarea dintre art. 327 și 328 Cod penal

90. Infracțiunea prevăzută de art. 327 Cod penal presupune folosirea atribuțiilor făptuitorului cu încălcarea interdicțiilor sau a scopului legal, fără ca, tehnic, să fie depășite aceste atribuții. De asemenea, folosirea atribuțiilor se face în interes material sau în alt interes personal. Art. 328 Cod penal este incident atunci când persoana publică săvârșește acțiuni care depășesc în mod vădit atribuțiile, fără un scop anume. Între aceste infracțiuni nu poate exista concurs ideal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 5–5.6).

b. Delimitarea dintre abuzul de serviciu și coruperea pasivă

91. Art. 324 Cod penal constituie o normă specială în raport cu art. 327 Cod penal. Atunci când persoana publică pretinde, acceptă sau primește remunerația ilicită pentru exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, folosirea abuzivă a funcției reprezintă modalitatea de realizare a coruperii pasive și este absorbită de această infracțiune. Art. 327 Cod penal poate fi reținut numai dacă există o conduită autonomă de folosire abuzivă a atribuțiilor de serviciu, distinctă de cea care realizează elementele constitutive ale coruperii pasive. În cauzele nr. [1ra-1892/23](#), §§ 69 și 91, [nr. 1ra-509/23](#), §§ 57 și 72, nr. [1ra-445/25](#), §§ 45–46 și 59–60, precum și nr. [1ra-1568/23](#), § 99, CSJ a înlăturat învinuirea formulată în baza art. 327 Cod penal, reținând doar săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 324 Cod penal.

c. Delimitarea dintre abuzul de serviciu și falsul în acte publice

92. Art. 332 Cod penal constituie o normă specială în raport cu art. 327 Cod penal. Dacă aceeași conduită constă în înscrierea unor date vădit false în acte oficiale sau în falsificarea acestora, calificarea se realizează exclusiv în baza art. 332 Cod penal, fără reținerea unui concurs ideal cu art. 327 Cod penal. Faptul că, prin folosirea documentului falsificat, a fost obținut un avantaj patrimonial nu justifică, prin ea însăși, încadrarea suplimentară în baza art. 327 Cod penal, ci este unul din elementele infracțiunii prevăzute de art. 332 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 4.3; decizia nr. [1ra-1453/23](#), §§ 37–38).

93. Dacă nu sunt întrunite elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 332 Cod penal, fapta nu poate fi reîncadrată automat în baza art. 327 sau art. 328 Cod penal. Pentru aplicarea acestor norme trebuie dovedite separat toate elementele constitutive ale fiecărei infracțiuni. În lipsa acestora, fapta poate constitui contravenția prevăzută de art. 312 Cod contravențional (decizia nr. [1ra-1511/23](#), §§ 35–38). Atunci când persoana publică săvârșește acte materiale distincte care întrunesc elementele ambelor infracțiuni, acestea pot fi reținute în concurs. În cauza nr. [1ra-1371/23](#) §§ 57–58, CSJ a confirmat condamnarea concomitentă pentru abuz de serviciu și fals în acte publice, reținând că inculpatul, pe de o parte, și-a folosit situația de serviciu în interes personal, cauzând un prejudiciu considerabil ca urmare a anulării unei licitații. Ulterior, condamnatul a falsificat un document oficial prin înscrierea unor date denaturate și semnarea acestuia în numele secretarului consiliului local.

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

e. Delimitarea dintre abuzul de serviciu și contravenția prevăzută de art. 312 Cod contravențional

94. Criteriul determinant îl constituie existența unei daune în proporții considerabile. Dacă folosirea intenționată a situației de serviciu contrar intereselor publice nu produce o asemenea daună, fapta constituie contravenția prevăzută de art. 312 Cod contravențional. În cauza nr. [1ra-1220/23](#), §§ 61, 65–66, CSJ a recalificat unul dintre episoade în baza art. 312 Cod contravențional, reținând că prejudiciul imputat nu atingea pragul proporțiilor considerabile. În cauza nr. [1ra-1527/23](#), §§ 27, 41, Curtea a statuat că, pentru existența contravenției date, este suficient ca folosirea intenționată a situației de serviciu să contravină intereselor publice ori drepturilor și intereselor ocrotite de lege, fără a fi necesară producerea unei daune în proporții considerabile.

95. În decizia nr. [1ra-815/24](#), §§ 55-56, CSJ a statuat că, dacă autorul principal răspunde pentru contravenția prevăzută de art. 312 Cod contravențional, complicitatea la infracțiunea prevăzută de art. 327 Cod penal este exclusă, iar complicele urmează a fi achitat în temeiul art. 390 alin. (1) pct. 3) Cod de procedură penală.

2.6. Excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (art. 328 Cod penal)

96. Latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal constă în săvârșirea de către persoana publică a unor acțiuni care depășesc în mod vădit limitele drepturilor și atribuțiilor care îi revin. Este necesar ca făptuitorul să exercite atribuții pe care legea nu i le conferă, sau să depășească limitele competențelor sale, iar ca urmare a acestei abateri să fie cauzate daune materiale.

97. Depășirea drepturilor și atribuțiilor trebuie să rezulte din statutul funcției stabilite de lege sau de un act normativ subordonat legii care stabilesc atribuțiile persoanei publice, iar actul de acuzare trebuie să indice concret atribuțiile încălcate. Dacă fișa postului contravine sarcinilor și atribuțiilor „acordate prin lege”, încălcarea fișei nu poate fi temei pentru condamnarea în baza art. 328 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 5.1).

98. Depășirea drepturilor și atribuțiilor urmează a fi stabilită în cauza penală, fără a fi necesară constatarea ei anterioară într-un proces civil. De asemenea, constatarea irevocabilă a legalității actului sau al acțiunii într-un proces civil nu împiedică instanța penală să constate depășirea drepturilor sau a atribuțiilor (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 5.6).

99. Latura obiectivă a infracțiunii se poate manifesta doar prin „săvârșire”, adică prin acțiune (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 5.3). Aceasta se poate manifesta prin:

- a) Săvârșirea unor acțiuni ce nu intră în competența sa funcțională;
- b) Nerespectarea condițiilor impuse de lege pentru exercitarea de către persoana publică a drepturilor și atribuțiilor;

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

c) Săvârșirea unipersonală a unei acțiuni pe care o poate efectua exclusiv un organ colegial (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 5.4).

100. În cauza nr. [1ra-1113/23](#), §§ 106–117, CSJ a reținut că executorul judecătoresc și-a depășit vădit atribuțiile prin emiterea unor procese-verbale prin care a recunoscut drepturi de proprietate asupra unor terenuri municipale concrete, deși titlurile executorii nu menționau exact terenurile și numai instanța de judecată putea modifica modul de executare a hotărârii judecătorești.

101. Pentru ca o faptă să fie încadrată juridic conform art. 328 Cod penal, este nevoie ca aceasta să depășească în mod vădit drepturile și obligațiile acordate de lege, adică ca depășirea să fie certă pentru orice persoană publică diligentă ce deține funcția respectivă. În cauza nr. [1ra-1567/23](#), §§ 44–51, CSJ a pronunțat o sentință de achitare a unui primar care a semnat contracte cu conducătorul unei întreprinderi municipale și a stabilit salariul acestuia mai mulți ani la rând. Consiliul local a delegat o singură dată această atribuție primarului, iar acuzarea susținea că inculpatul deținea asemenea competențe erau doar pentru un an. Ele nu existau pentru anii următori, în care salariul conducătorului întreprinderii municipale a fost mărit de primar fără implicarea consiliului local. CSJ a menționat că, din hotărârea de delegare a consiliului local, nu era clară perioada delegării împuternicirii. Având în vedere delegarea acestei atribuții anterior și neinsistarea de către consiliul local pe prezentarea schemei de salarizare a întreprinderii municipale pentru anii următori, depășirea atribuțiilor nu a fost vădită.

102. În cauza nr. [1ra-1113/23](#), §§ 126–128, CSJ a statuat că această infracțiune poate fi săvârșită cu intenție directă sau intenție indirectă. Spre deosebire de art. 327 Cod penal, existența unui interes material sau personal nu constituie un element constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal. Totuși, existența unui interes al făptuitorului va fi luat în considerare la individualizarea pedepsei aplicate conform art. 328 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 11.2).

103. În cauza nr. [1ra-94/24](#), § 33, CSJ a statuat că depășirea atribuțiilor întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 328 Cod penal doar atunci când fapta a cauzat o daună în proporții considerabile. Dacă această daună nu există, fapta constituie contravenția prevăzută de art. 313 Cod contravențional. În cauza nr. [1ra-1113/23](#), §§ 118–125, CSJ a subliniat că prejudiciul trebuie să fie consecința directă a depășirii atribuțiilor de serviciu și a analizat existența legăturii cauzale dintre actele executorului judecătoresc și prejudiciul cauzat patrimoniului municipiului.

104. În cauza nr. [1ra-303/25](#), §§ 47–49, CSJ a statuat că noțiunea de „aplicare a armei” presupune folosirea efectivă a acesteia prin tragerea focului sau încercarea de tragere, atunci când focul nu a fost produs din cauze independente de voința făptuitorului. Simpla îndreptare a armei în direcția unei persoane, când din arma de foc nu puteau fi trase focuri deoarece nu avea cartușe, nu întrunește elementele formei agravate prevăzute de art. 328 alin. (2) lit. b) Cod penal.

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

105. Dacă excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu a fost săvârșite în scopul înlăturării unui pericol iminent, care nu putea fi înlăturat altfel, pentru a salva viața, integritatea corporală sau sănătatea sa ori a unei alte persoane sau un interes public, cele comise vor exclude caracterul penal al faptei, cu condiția, ca să nu fie depășite limitele extremei necesități (art. 38 Cod penal). Pericolul care justifică extrema necesitate există dacă sunt întrunite trei condiții cumulative: este iminent, amenință una dintre valorile indicate limitativ în art. 38 alin. (2) Cod penal (viața, integritatea corporală sau sănătatea făptuitorului sau a altei persoane, interesul public) și este inevitabil. De asemenea, actul de salvare trebuie să constituie singurul mijloc de înlăturare a pericolului, să fie necesar pentru înlăturarea pericolului, și să nu cauzeze urmări vădit mai grave decât cele ce s-ar fi produs în cazul neînlăturării pericolului (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 13).

Delimitarea de alte infracțiuni sau contravenții

106. Diferența principală dintre infracțiunea prevăzută de art. 328 Cod penal de cea prevăzută de art. 327 Cod penal constă în latura obiectivă. Dacă în cazul art. 328 Cod penal făptuitorul are unele atribuții funcționale, pe care le depășește, în cazul art. 327 Cod penal persoana încalcă interdicțiile impuse de lege. În cazul art. 328 Cod penal lipsește interesul făptuitorului de a comite abaterea, în timp ce pentru art. 327 Cod penal interesul material sau alt interes personal este obligatoriu. De asemenea, spre deosebire de cea prevăzută de art. 327 Cod penal, infracțiunea prevăzută de art. 328 Cod penal nu poate fi comisă prin inacțiune.

107. Infracțiunile prevăzute de art. 166¹ și art. 306–310, 324 Cod penal constituie norme speciale în raport cu art. 328 Cod penal. Dacă fapta întrunește elementele constitutive ale uneia dintre aceste infracțiuni, răspunderea penală intervine exclusiv în baza normei speciale, fără aplicarea concomitentă a art. 328 Cod penal. Concursul ideal este exclus. Concursul real este posibil numai atunci când, pe lângă infracțiunea specială, făptuitorul săvârșește și alte acțiuni de depășire a atribuțiilor de serviciu (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 5.7–5.9).

108. Delimitarea dintre art. 328 Cod penal și art. 313 Cod contravențional constă în întinderea daunei materiale. Dacă dauna în proporții considerabile nu există, fapta constituie contravenția prevăzută de art. 313 Cod contravențional (cauza nr. [1ra-94/2024](#) § 33).

2.7. Neglijența în serviciu (art. 329 Cod penal)

109. Neglijența în serviciu presupune încălcarea din imprudență a unei obligații de serviciu prevăzute de lege de către persoana publică.

110. Încălcarea se manifestă prin neîndeplinirea obligațiilor de serviciu sau îndeplinirea necorespunzătoare a acestora. Vor fi analizate obligațiile funcționale ale inculpatului. Imposibilitatea realizării obligațiilor de serviciu din cauze obiective, cum ar fi lipsa unor mijloace sau condiții proxime de executare a

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

sarcinilor de serviciu, exclude încadrarea conform art. 329 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 12). De asemenea, încălcarea obligațiilor profesionale nu poate fi încadrată conform art. 329 Cod penal, ci conform prevederilor speciale, cum ar fi art. 213 Cod penal (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 6.3).

111. Infracțiunea dată cere ca încălcarea să cauzeze daune materiale în proporții mari. Conform art. 126 alin. (1) Cod penal, dauna în proporții mari este cea care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate la ziua săvârșirii faptei. În cauza nr. [1ra-653/23](#), §§ 35–38, CSJ a menținut soluția de achitare, deoarece prejudiciul nu depășea 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate.

112. Dauna urmează a fi cauzată „drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”. În cauza nr. [1ra-1222/23](#), § 41, CSJ a statuat că declararea neconstituționalității sintagmei „intereselor publice sau” din art. 329 alin. (1) Cod penal nu a restrâns domeniul de aplicare al acestei norme. Prejudiciile cauzate persoanelor juridice de drept public continuă să fie acoperite de art. 329 alin. (1) Cod penal, deoarece acestea reprezintă daune aduse drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor juridice.

113. Art. 329 Cod penal reprezintă o normă generală în raport cu alte infracțiuni care presupun încălcarea obligațiilor de serviciu. Prin urmare, dacă este incidentă o altă normă din Codul penal, precum art. 183, art. 296-301, art. 345, sau art. 378, încadrarea faptei conform art. 329 Cod penal nu este posibilă (Hotărârea Plenului CSJ [nr. 7/2017](#), pct. 6.4).

2.8. Falsul în acte publice (art. 332 Cod penal)

114. Simpla înscriere a unor date false într-un document oficial de către o persoană publică nu este suficientă pentru existența infracțiunii prevăzute de art. 332 Cod penal (hotărârile nr. [1ra-509/23](#) §§ 57, 72, [1ra-1290/23](#) §§ 41-46, [1ra-1302/25](#), §§ 29-33). Pentru a deveni incident art. 332 Codul penal, trebuie îndeplinite mai multe condiții, inclusiv ca datele dintr-un document oficial să fie „vădit false” și ca fapta să fie comisă de persoana publică în interes material sau un alt interes personal.

115. În sensul art. 332 Cod penal, document oficial este atât documentul emis de o autoritate publică, cât și înscrisul provenit de la un particular care a dobândit caracter oficial prin autentificare ori prin prezentarea, primirea și înregistrarea sa la o autoritate publică. Înscrisurile care rămân exclusiv în circuitul privat și nu produce consecințe juridice nu constituie documente oficiale.

116. În cauza nr. [1ra-735/23](#) §§ 47-51, Curtea a dispus achitarea, deoarece acuzarea nu a demonstrat existența caracterul vădit fals al datelor înscrise de un avocat în mandatul avocațial. Acuzarea susținea că avocatul a emis mandatul deși nu a încheiat un contract scris cu clientul. Curtea Supremă a fost de acord că

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

contractul scris nu a fost încheiat, însă niciodată nu a fost pusă în discuția versiunea apărării că acordul clientului a fost exprimat verbal anterior emiterii mandatului.

117. Interesul material sau un alt interes personal trebuie dovedit, nu poate fi prezumat și urmează a fi dovedit pe lângă fals. Interesul personal a fost definit în contextul art. 327 Cod penal (vezi para. 53). Interesul personal în contextul art. 332 Cod penal constă în orice avantaj material sau nematerial urmărit pentru sine ori pentru alte persoane. Astfel, înscrierea datelor false în tabelele de pontaj urmărirea favorizarea materială a altor persoane (încheierea nr. [1ra-1092/24](#) §§ 8-9 și 11), iar evitarea răspunderii disciplinare (încheierea nr. [1ra-1640/2023](#), § 30) sau penale (decizia nr. [1ra-509/2023](#), § 69) a persoanei publice reprezintă un interes personal.

118. Curtea Supremă de Justiție a reținut că interesul personal poate fi dedus din ansamblul probelor, inclusiv indirect, și poate consta în evitarea unor consecințe negative sau atingerea unor obiective de serviciu (încheierile nr. [1ra-124/25](#), § 21; nr. [1ra-1640/23](#) § 30-32). Pentru a fi reținut interesul personal în sensul art. 332 Cod penal, este necesar ca făptuitorul să acționeze în scop propriu și să urmărească obținerea unui beneficiu pentru sine, indiferent de natura acestuia. Acțiunile realizate exclusiv în interesul altor persoane nu se încadrează în această categorie și nu pot fundamenta existența unui interes personal al făptuitorului. Simpla facilitare a unor terți, care nu are impact asupra carierei sau relațiilor personale ale persoanei publice, nu poate fi calificată drept interes personal (decizia nr. [1ra-1290/23](#) § 41). Ultima cauză este diferită de cauza nr. [1ra-124/2025](#), în care acuzarea a oferit o explicație plauzibilă privind scopul comiterii falsului, în timp ce, în cauza [1ra-1290/23](#) o asemenea explicație nu a fost prezentată.

119. Art. 332 Cod penal este normă specială și exclude încadrarea faptei conform art. 327, atunci când aceasta constă în înscrierea în documente oficiale a unor date vădit false (decizia nr. [1ra-1892/2023](#), § 69)

III. Pedepsele pentru corupție

3.1. Determinarea legii penale mai favorabile

120. Legea nr. [136/2024](#) a generat dileme privind determinarea legii penale aplicabile faptelor săvârșite anterior intrării în vigoare a acesteia, în special în ceea ce privește limitele pedepselor, pedepsele complementare și restructurarea unor norme de incriminare.

121. Potrivit art. 8 Cod penal, caracterul infrațional al faptei și pedeapsa se stabilesc potrivit legii în vigoare la data săvârșirii infracțiunii. Prin derogare, art. 10 Cod penal consacră principiul retroactivității legii penale mai favorabile.

122. Modificarea normei de incriminare impune verificarea incidenței art. 10 Cod penal. Dacă, în urma comparării legilor succesive, instanța constată că legea în vigoare la data comiterii infracțiunii este mai favorabilă, încadrarea

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

juridică și sancțiunea se stabilesc potrivit acesteia, chiar dacă între timp norma de incriminare a fost modificată (decizia nr. [1ra-347/24](#), § 81). Dacă legea nouă prevede o pedeapsă mai severă, se aplică legea veche, chiar dacă aceasta a fost abrogată (decizia nr. [1ra-211/24](#), § 70).

123. Determinarea legii penale mai favorabile presupune compararea fiecărei legi succesive în ansamblul său în condițiile menținerii incriminării penale a faptei comise. Atunci când decide care lege este mai blândă, instanța va începe de la pedeapsa principală prevăzută și o va analiza în coroborare cu pedepsele complementare obligatorii, pentru a decide în ansamblu care lege prevede o pedeapsă mai blândă, inclusiv ținând cont de potențialul impact al pedepsei asupra situației concrete a inculpatului. Nu este admisibilă crearea unei norme penale ce nu a existat niciodată prin combinarea diferitor părți ale dispozițiilor favorabile din legi succesive (*Lex tertia*) (decizia nr. [1ra-783/2024](#), § 87). Legea poate fi mai favorabilă chiar dacă prevede o amendă mai mare, dacă reduce pedeapsa cu închisoarea.

3.2. Individualizarea pedepsei

124. Majoritatea infracțiunilor de corupție comise de persoanele publice prevăd închisoarea drept pedeapsă principală și două pedepse complementare obligatorii, amenda și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții publice sau de a exercita o anumită activitate.

125. Instanța urmează să individualizeze fiecare pedeapsă plecând de la media dintre pedeapsa minimă și maximă prevăzută de lege pentru infracțiune comisă (decizia nr. [1ra-1568/2023](#), § 101). Circumstanțele atenuante reduc pedeapsa stabilită astfel, iar cele agravante o cresc. Prima este individualizată pedeapsa principală. La individualizarea pedepselor complementare obligatorii este luată în calcul pedeapsa principală aplicată.

126. Lipsa antecedentelor penale (decizia nr. [1ra-1568/2023](#), § 101) sau meritele academice (decizia nr. [1ra-503/2024](#), § 46) nu pot constitui circumstanțe atenuantă, dacă aceasta constituie o cerință pentru angajarea în funcția care a făcut posibilă comiterea infracțiunii.

127. Atunci când pronunță o hotărâre nouă, la individualizarea pedepsei pentru infracțiunile de corupție, pe lângă circumstanțele agravante și atenuante, CSJ ia în calcul din oficiu mai mulți factori. Printre aceștia se numără gravitatea încălcării admise, comportamentul concret al condamnatului la comiterea infracțiunii, pe durata procesului (decizia nr. [1ra-347/24](#), §§ 59, 82-83; nr. [1ra-1892/23](#), § 99; [1ra-783/24](#), §§ 92-93) și în raport cu denunțatorul (decizia nr. [1ra-1568/23](#), §§ 89, 92, 94;) sau alte persoane implicate în proces (decizia nr. [1ra-1892/23](#), § 92; [1ra-1568/23](#) § 94), dacă persoana publică avea atribuții de asigurare a respectării legii (deciziile nr. [1ra-347/24](#), § 82 și nr. [1ra-1568/23](#), § 101), forma participației, gradul de implicare al fiecărui participant (decizia nr. [1892/23](#), §§ 93, 96, 102), motivul comiterii infracțiunii (decizia nr. [1ra-783/24](#) § 92; [1ra-1892/23](#), § 91; [1ra-1568/23](#) § 99), valoarea remunerației ilicite primite și mărimea

Fișă tematică - Infracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

prejudiciului cauzat (deciziile nr. [1ra-783/24](#), § 93; nr. [1ra-211/24](#), § 71; [1ra-1568/23](#), § 101; [1ra-560/23](#), § 65) durata procesului, chiar dacă încă nu au expirat $\frac{2}{3}$ din termenul de prescripție (deciziile nr. [1ra-1892/23](#), § 96; nr. [1ra-783/24](#) § 91 nr. [1ra-1568/23](#), § 101; [1ra-560/23](#), § 65), pericolul social al faptei și răspândirea corupției în Republica Moldova (deciziile nr. [1ra-1568/23](#), § 101; nr. [1ra-783/24](#), § 92; nr. [1ra-211/24](#), § 71; nr. [1ra-1892/23](#), § 99).

128. În practica sa recentă, CSJ a aplicat art. 90 Cod penal și a suspendat executarea pedepsei cu închisoarea doar pentru formele neagravate ale infracțiunilor prevăzute de art. 324, 327-328 Cod penal. În câteva cauze în care au fost comise forme agravate ale acestor infracțiuni art. 90 Cod penal a fost aplicat doar dacă condamnatul a recunoscut fapta (deciziile nr. [1ra-347/24](#), § 82). Dacă o persoană publică a comis o formă agravată a infracțiunii prevăzute de art. 324, 327-328 Cod penal și nu recunoaște integral fapta comisă, având în vedere caracterul neviolent al faptei și durata lungă a închisorii prevăzute de lege, de regulă, CSJ dispune suspendarea parțială a executării pedepsei cu închisoarea în temeiul art. 90¹ Cod penal (deciziile nr. [1ra-1892/23](#), §§ 97–98; nr. [1ra-783/24](#), § 91-93; nr. [1ra-1568/23](#), § 101-102).

129. La individualizarea pedepselor complementare obligatorii, CSJ a luat în calcul durata pedepsei cu închisoarea și, eventual, suspendarea integrală sau parțială a executării acesteia. Când pedeapsa cu închisoarea este orientată spre minimul prevăzut de lege, ori executarea acesteia este suspendată parțial sau integral, CSJ a crescut amenda spre maxim sau apropiate de maxim (deciziile nr. [1ra-374/24](#), § 83; [1ra-1892/23](#), §§ 99–101; [1ra-783/24](#), § 94;). În raport cu faptele de corupție comise până la creșterea mărimii amenzii pentru infracțiunile de corupție (25 februarie 2014) și a mărimii unității convenționale (06 noiembrie 2016), CSJ deseori a aplicat amenda maximă prevăzută de lege la ziua comiterii faptei, menționând că ea este mai mică sau cel mult egală cu pedeapsa minimă prevăzută pentru aceeași faptă la ziua pronunțării hotărârii (deciziile nr. [1ra-211/24](#), §§ 72–73; [1ra-374/24](#), § 83; [1ra-1568/23](#), § 103).

130. CSJ a procedat în mod similar celor descrise în paragraful precedent și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, când aceasta reprezintă pedeapsă obligatorie.

131. Atunci când legea nu prevede aplicarea privării de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, cum este cazul art. 326 Cod penal, conform art. 65 alin. (3) Cod penal, instanța trebuie să examineze cu cea mai mare atenție oportunitatea aplicării privării de dreptul de a ocupa o anumită funcție sau față de persoana publică (hotărârile nr. [1ra-1395/23](#) § 19; [1ra-1137/24](#) § 85; [1ra-1597/23](#) § 23).

132. Privarea de dreptul de a ocupa funcții publice sau de a exercita o anumită activitate este prevăzută drept pedeapsă obligatorie în cazul majorității infracțiunilor de corupție. [Recomandarea CSJ nr. 61/2013](#) menționează că infractorul care a utilizat funcția „pentru facilitarea infracțiunii de corupție trebuie

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

să fie privat de dreptul de a ocupa această funcție”. În cauza nr. [1ra-503/24](#), §§ 41–50, CSJ a casat sentința și decizia instanței de apel prin care , contrar acestei recomandări, privarea a fost exclusă în temeiul art. 79 Cod penal. Curtea Supremă de aplicat singură această pedeapsă complementară.

3.3. Termenul de prescripție

133. La etapa urmăririi penale, încetarea procesului penal pentru intervenirea termenului de prescripție este posibilă numai dacă prescripția a intervenit înainte de pornirea urmăririi penale, sau după pornirea urmăririi penale *in rem*, dar înainte ca persoana să dobândească calitatea de bănuit ori învinuit. Dacă prescripția intervine după atribuirea acestei calități, încetarea procesului penal este posibilă numai cu acordul persoanei, după recunoașterea faptei (decizia nr. [1ra-303/24](#), §§ 35–44).

134. Intervenirea termenului de prescripție după sesizarea instanței nu este temei pentru încetarea procesului penal în temeiul art. 391 Cod de procedură penală. În această situație, instanța este obligată să examineze fondul cauzei, să stabilească vinovăția inculpatului și să pronunțe o sentință de condamnare în temeiul art. 389 alin. (4) pct. 3) Cod de procedură penală (vezi deciziile nr. [1ra-312/25](#); nr. [1ra-1217/24](#); sau nr. [1ra-560/23](#)).

135. Termenul de prescripție se stabilește în funcție de încadrarea juridică corectă a faptei. O calificare juridică eronată, care conduce la aplicarea termenului de prescripție aferent unei infrafracțiuni mai puțin grave, nu poate justifica încetarea procesului penal. Dacă încadrarea juridică corectă atrage un termen de prescripție neexpirat, CSJ va proceda la individualizarea și aplicarea pedepsei (decizia nr. [1ra-560/23](#), §§ 63–68).

136. Neaplicarea din oficiu a prescripției de către instanța de apel constituie o eroare de drept care poate fi corectată în recurs, fără trimiterea cauzei la rejudecare. Regimul juridic al prescripției diferă de cel al amnistiei, astfel încât neaplicarea din oficiu a actului de amnistie de către instanța de apel nu constituie motiv de recurs (decizia nr. [1ra-1217/24](#), §§ 44–48).

137. Legislația specială ar putea prevedea încetarea activității liberului profesionist în cazul condamnării irevocabile pentru fapte de corupție, chiar dacă termenul de prescripție a expirat. Încetarea activității produce de regulă efect de la emiterea actului de către organul competent. Din acest motiv, CSJ a notificat Ministerul Justiției și uniunile profesionale în cazul avocaților (deciziile nr. [1ra-1159/2023](#), §§ 38-39; [1ra-1137/24](#), § 85) sau executorilor judecătorești (decizia nr. [1ra-1113/23](#), § 134) condamnați prin hotărârile sale.

IV. Acțiunea civilă și confiscarea

4.1. Acțiunea civilă

138. În practică, CSJ a stabilit mai multe situații în care se pune în discuție legalitatea intentării acțiunii civile pentru prejudiciul adus statului, administrației locale, sau întreprinderilor de stat și municipale. Potrivit art. 51 alin. (2) pct. (2) CPP, procurorul are dreptul de a înainta acțiune civilă în procesul penal în apărarea intereselor statului. În cauza nr. [1ra-1567/23](#) (§52), CSJ s-a statuat că procurorul poate intenta acțiune civilă în interesul întreprinderilor municipale, acestea fiind entități fondate și controlate de administrația publică locală, care este parte integrantă a statului. Logica argumentării sugerează că aceeași abordare se aplică și în raport cu administrația locală sau întreprinderile de stat.

139. Lipsa eventualei calități procesuale la intentarea acțiunii civile de către stat, administrațiile locale sau întreprinderile municipale sau de stat nu constituie un viciu determinant pentru casarea hotărârii, or, în ipoteza în care acțiunea nu ar fi fost intentată de persoana împuternicită, procurorul ar fi avut dreptul să solicite singur repararea prejudiciului cauzat acestora (decizia nr. [1ra-94/24](#), §37). Pe de altă parte, dacă acțiunea civilă vizează prejudiciul cauzat prin infracțiune, iar obiectul acțiunii reprezintă beneficiul obținut de condamnat, acesta oricum ar fi fost supus confiscării speciale de către instanța de judecată din oficiu, în temeiul art. 106 alin. (2) lit. b) Cod penal.

140. Existența unei hotărâri civile neexecutate de o companie controlată de condamnat nu exclude încasarea în procesul penal, de la condamnat, a datoriei ce rezultă din comiterea unei infracțiuni. În cauza nr. [1ra-114/2024](#) (§§ 39-42), Curtea a reiterat că existența a unei hotărâri civile neexecutate nu justifică respingerea acțiunii civile în procesul penal, întrucât aceasta confirmă doar neexecutarea obligației, fără a exclude caracterul fraudulos al conduitei. Condamnatul de asemenea poate fi obligat la repararea prejudiciului și în cadrul procesului penal, fără însă a admite o dublă încasare.

4.2. Confiscarea specială

141. Bunurile provenite din infracțiune nu pot rămâne în patrimoniul făptuitorului, iar dacă sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 106 Cod penal, instanța este obligată să dispună confiscarea specială a acestora, chiar și în lipsa unei solicitări exprese a procurorului (deciziile nr. [1ra-1892/23](#), §§ 103–104; nr. [1ra-60/26](#), § 45).

142. Confiscarea specială nu reprezintă o a doua pedeapsă pentru aceeași faptă penală. Ea urmărește înlăturarea din patrimoniul făptuitorului a bunurilor provenite din infracțiune, precum și prevenirea săvârșirii unor noi infracțiuni. La dispunerea confiscării speciale, instanța trebuie să efectueze un test de proporționalitate, verificând: (i) existența unei legături directe între bun și infracțiune; (ii) dacă bunul ori contravaloarea acestuia mai poate face obiectul

Fișă tematică - Infrafracțiunile de corupție și cele conexe: probleme de calificare juridică și individualizarea pedepselor

confiscării sau a fost deja restituit persoanei îndreptățite ori predat organelor competente (deciziile nr. [1ra-544/23](#), § 56; [1ra-406/ 25](#), § 56).

143. Atunci când bunul dobândit din infracțiune nu se mai află în patrimoniul condamnatului la momentul soluționării cauzei, confiscarea contravalorii acestuia se transformă într-o sancțiune pecuniară suplimentară, ceea ce este inadmisibil (decizia nr. [1ra-544/2023](#), § 56). Ea nu reprezintă nici o măsură destinată reparării prejudiciului cauzat victimei, ci are scopul de a preveni comiterea unei alte infracțiuni identice sau similare (*mutatis mutandis*, încheierea nr. [1ra-1750/2023](#), § 46). În situația în care produsul infracțiunii coincide, în tot sau în parte, cu prejudiciul cauzat victimei, iar victima infracțiunii solicită repararea acestuia, prevalează necesitatea reparațiilor datorate victimei infracțiunii. Confiscarea poate fi dispusă doar în măsura în care produsul infracțiunii este mai mare decât prejudiciul material, și doar în privința diferenței dintre produsul infracțiunii și prejudiciul dispus spre încasare în folosul victimei infracțiunii (decizia nr. [1ra-445/24](#), §§ 65–66).

144. Dacă, în cauza penală pornită în baza denunțului, denunțatorul nu solicită restituirea sumelor remise, acestea sunt supuse confiscării speciale în folosul statului (decizia nr. [1ra-1137/24](#), §§ 87–89).

4.2. Confiscarea extinsă

145. Deși legea permite confiscarea extinsă pentru comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 324-329, 330², 332–335¹ Cod penal, CSJ încă nu a examinat cauze în care să se pronunțe cu privire la acest subiect. Având în vedere modul de aplicare a instituției confiscării extinse, ea nu poate fi dispusă de instanța de judecată din oficiu. Confiscarea extinsă trebuie solicitată de acuzare. Între 05 august 2023 și 19 iunie 2025, art. 296 Cod de procedură penală chiar prevedea că rechizitoriul trebuie să conțină, în toate cazurile în care legea aplicarea confiscării extinse, informații despre confiscarea extinsă.